

Latvijas tirgus dalībnieku finanšu inovāciju un mākslīgā intelekta izmantošana un tendences 2025

Olga Rehova

Latvijas Bankas Finanšu tehnoloģiju
uzraudzības pārvaldes galvenā finanšu
tehnoloģiju eksperte

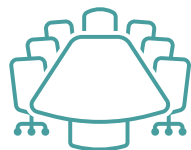
Aptaujas rezultātu statistika

224 tirgus dalībnieks

187 saņemtas atbildes (84%), no kuriem 102 izmanto inovācijas tehnoloģijas

34 - par 4 vairāk nekā 2024.gadā.

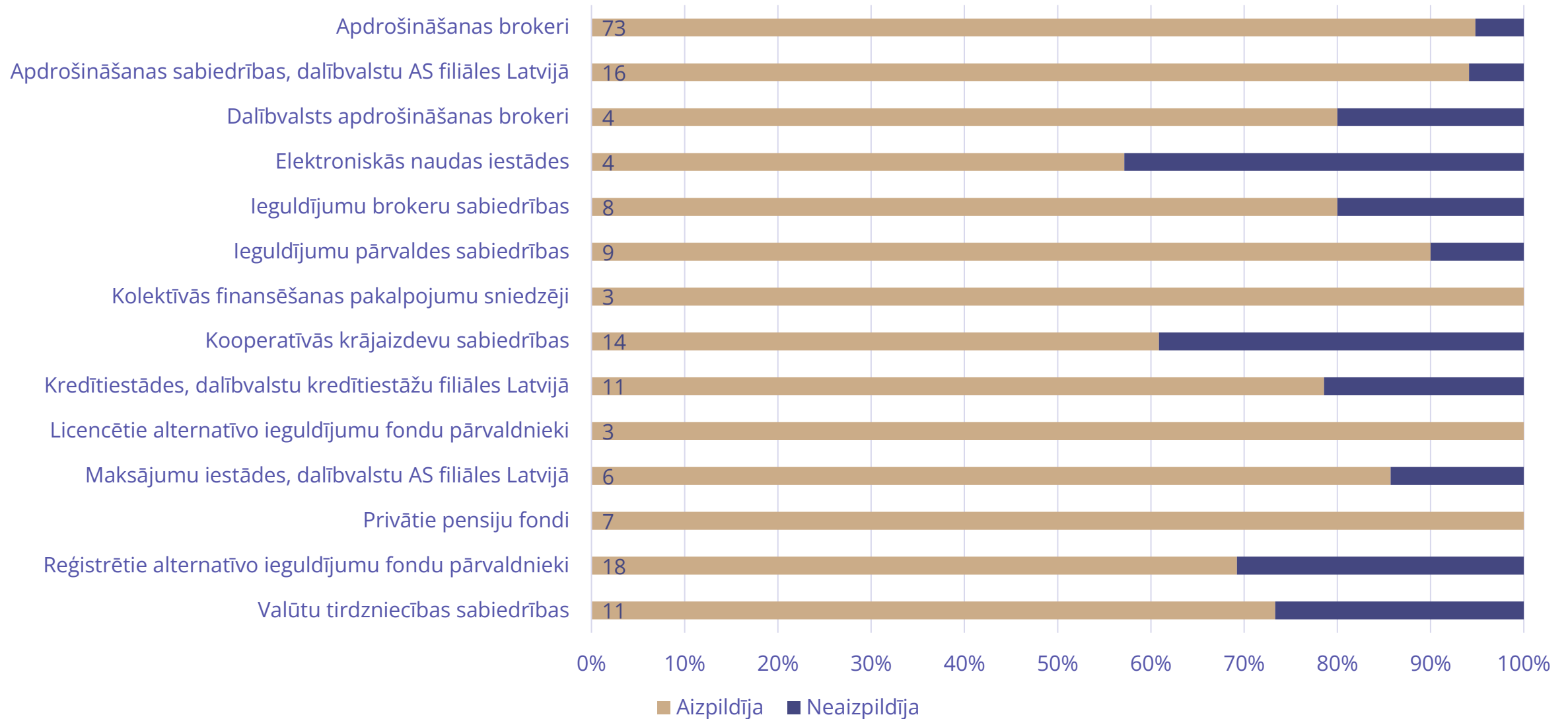
24 - plāno nākotnē izmantot

39 – konstatēja šķēršļus

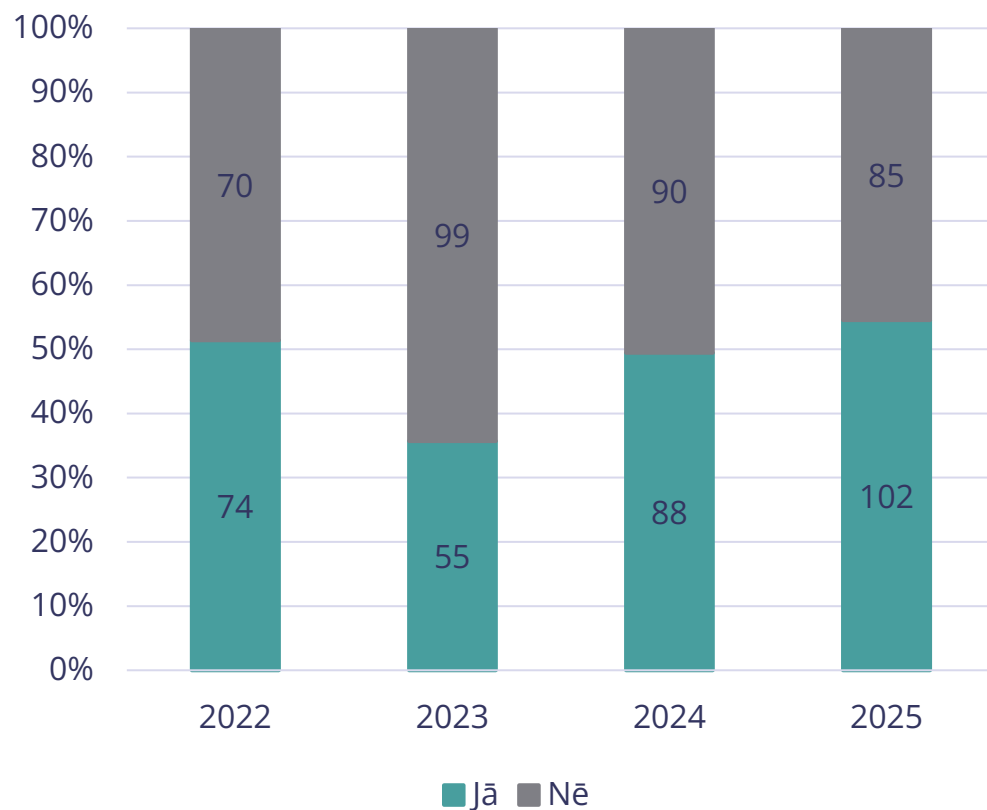

Inovāciju aptauja: 187 respondenti

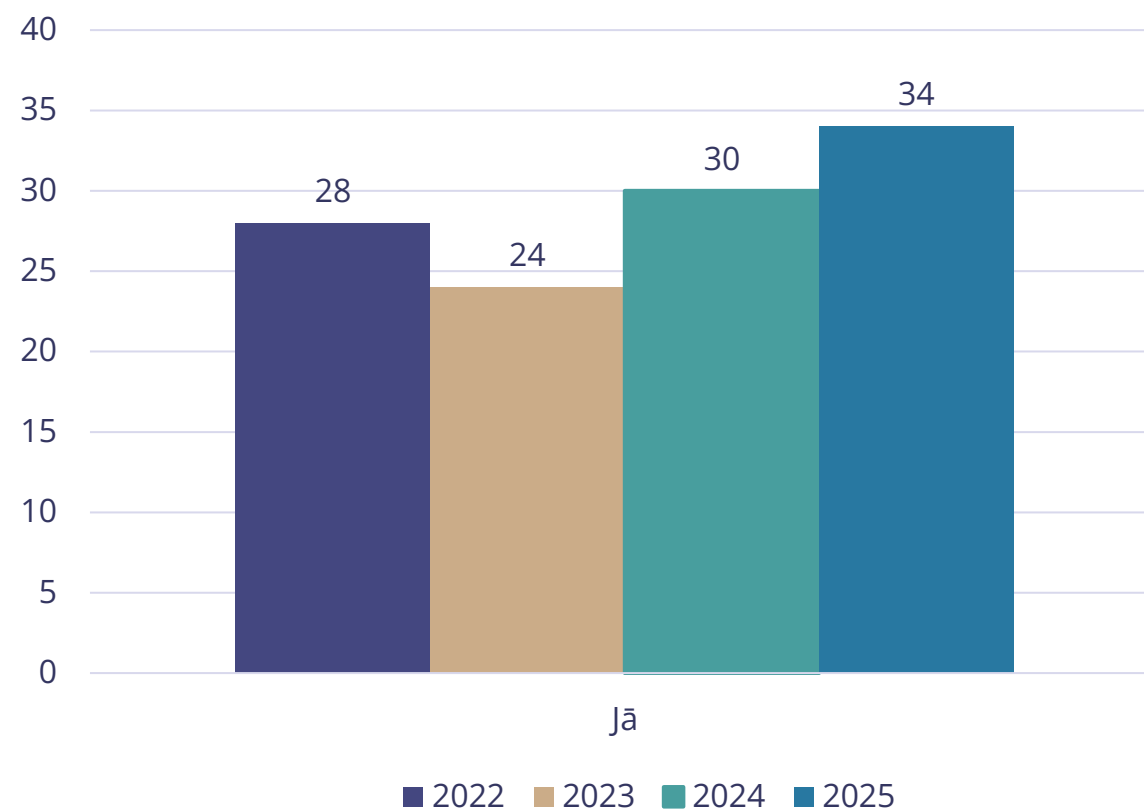

Inovāciju tehnoloģiju risinājumi uzņēmumos

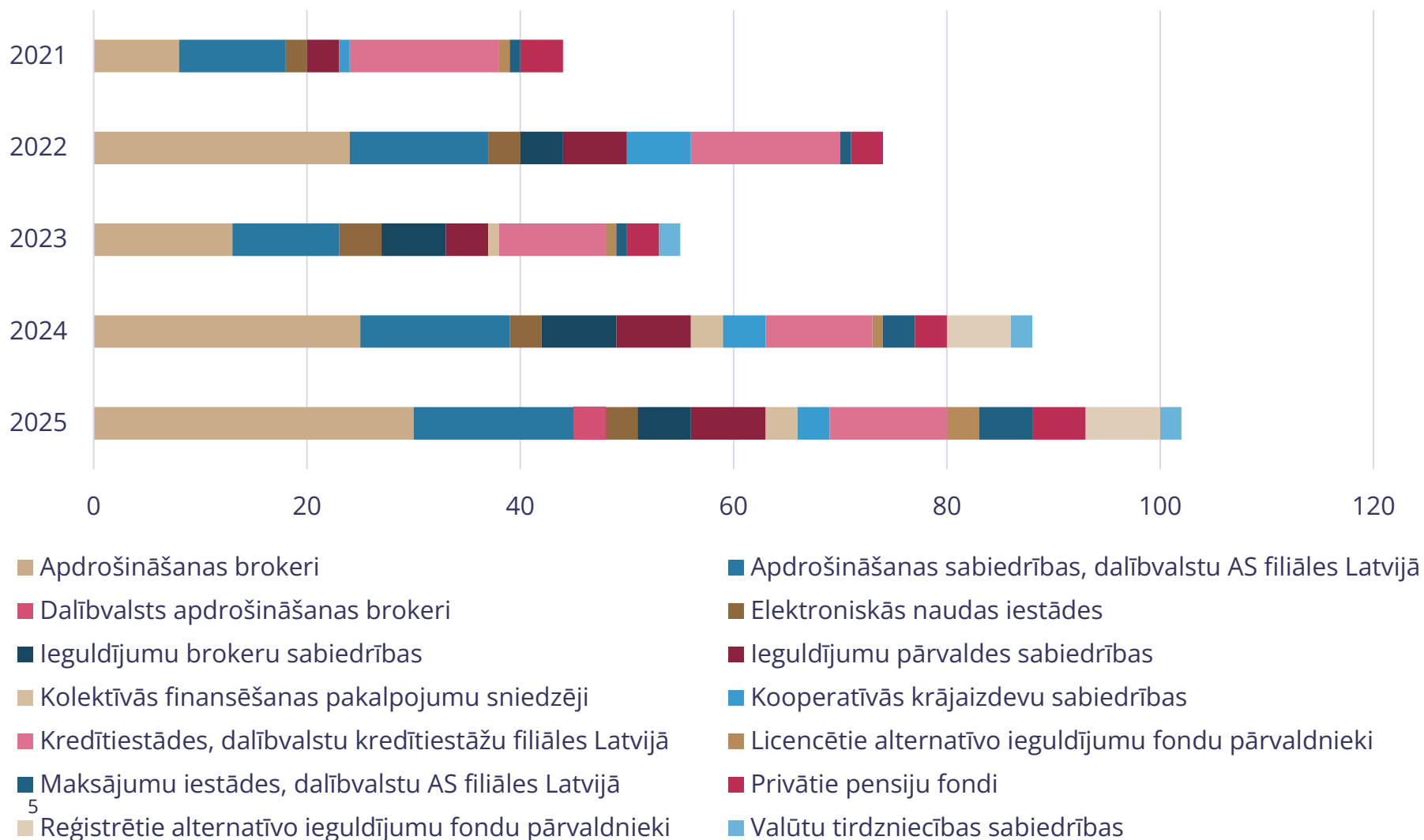
Vai uzņēmums šobrīd izmanto inovatīvus finanšu tehnoloģiju risinājumus?

Vai uzņēmumā ir izveidota komanda inovatīvu finanšu tehnoloģiju risinājumu izpētei vai ieviešanai?

Tirgus dalībnieki, kas izmanto kādu inovatīvu risinājumu finanšu pakalpojumu sniegšanai

1. Visus 5 gadus inovatīvus risinājumus visvairāk izmanto apdrošināšanas brokeri un sabiedrības, kā arī kredītiestādes.

2. Respondentu skaits, kas piedāvāja saviem klientiem inovatīvus pakalpojumus:

➤ **2021. gads – 44**

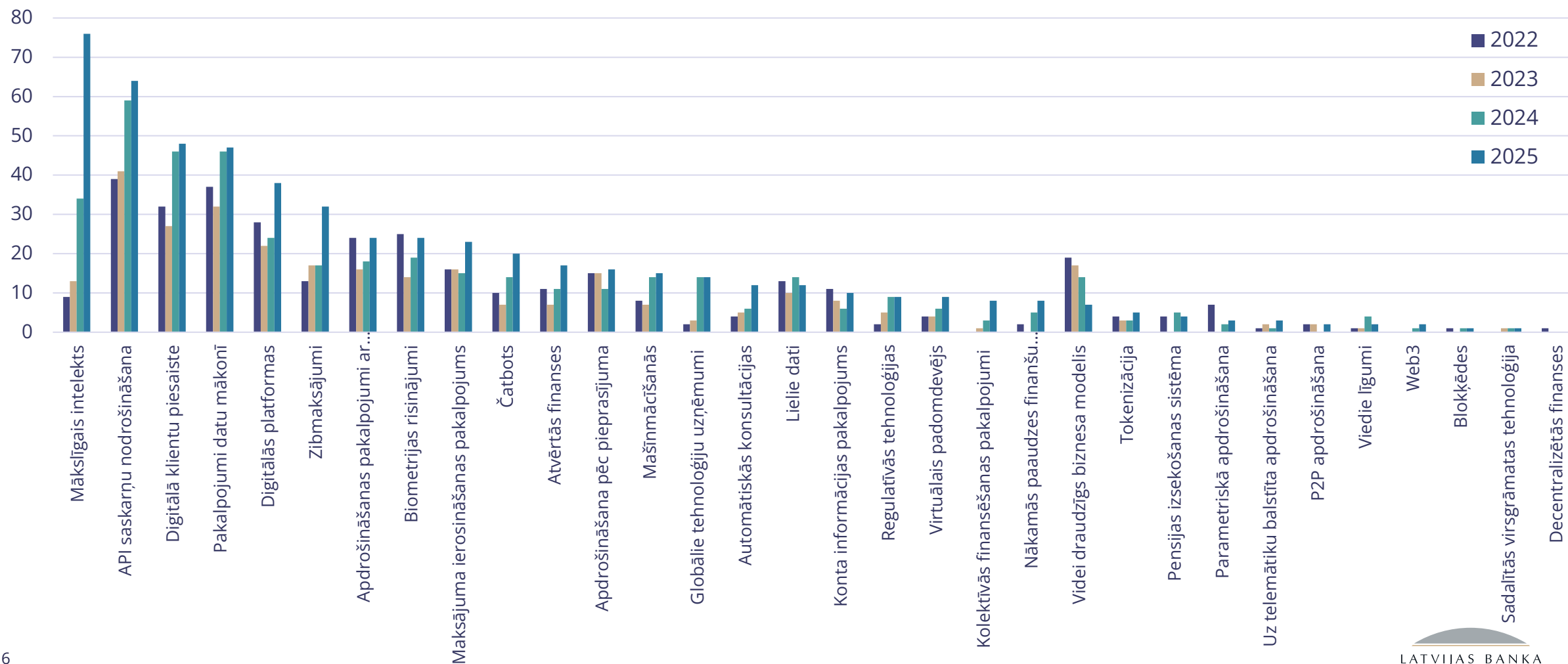
➤ **2022. gads – 74**

➤ **2023. gads – 55**

➤ **2024. gads – 88**

➤ **2025. gads – 102**

FinTech risinājumi

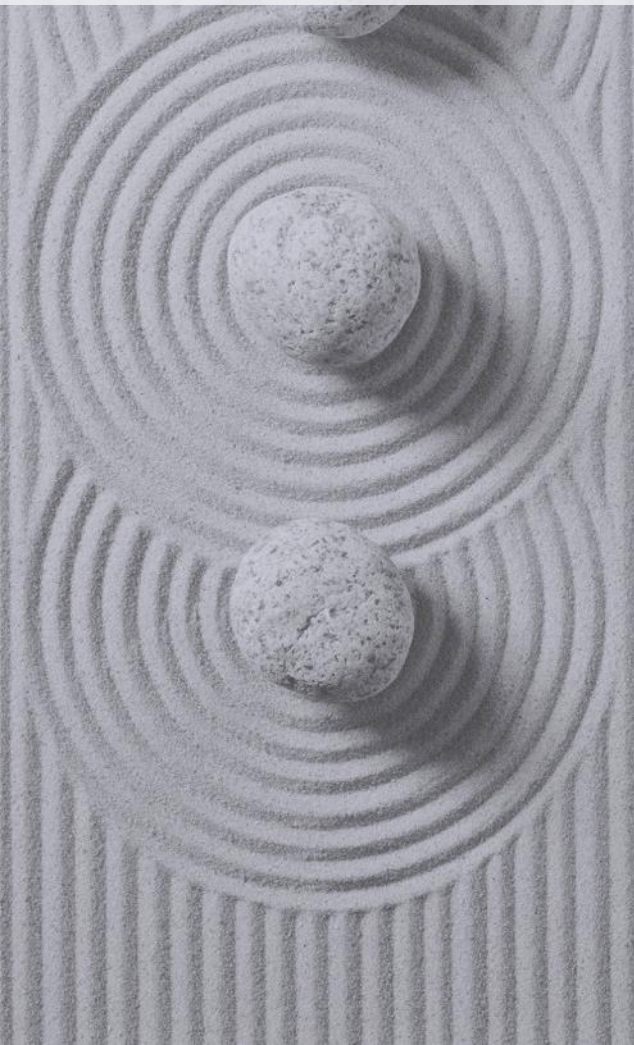

Biznesa
modeļi

Procesi

Tehnoloģiskās
lietojumprogra
mmas

Produkti

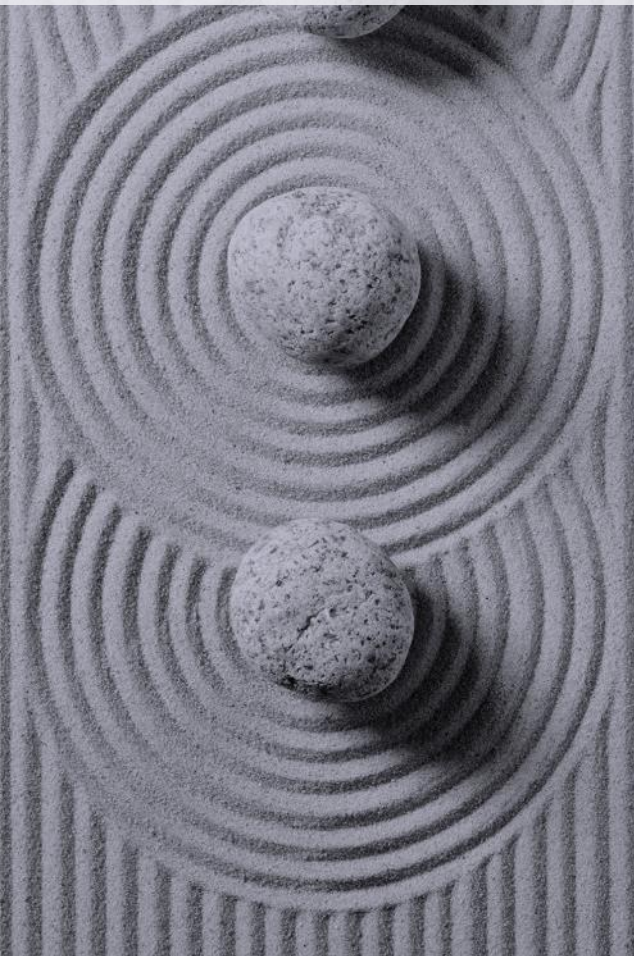

Biznesa
modeļi

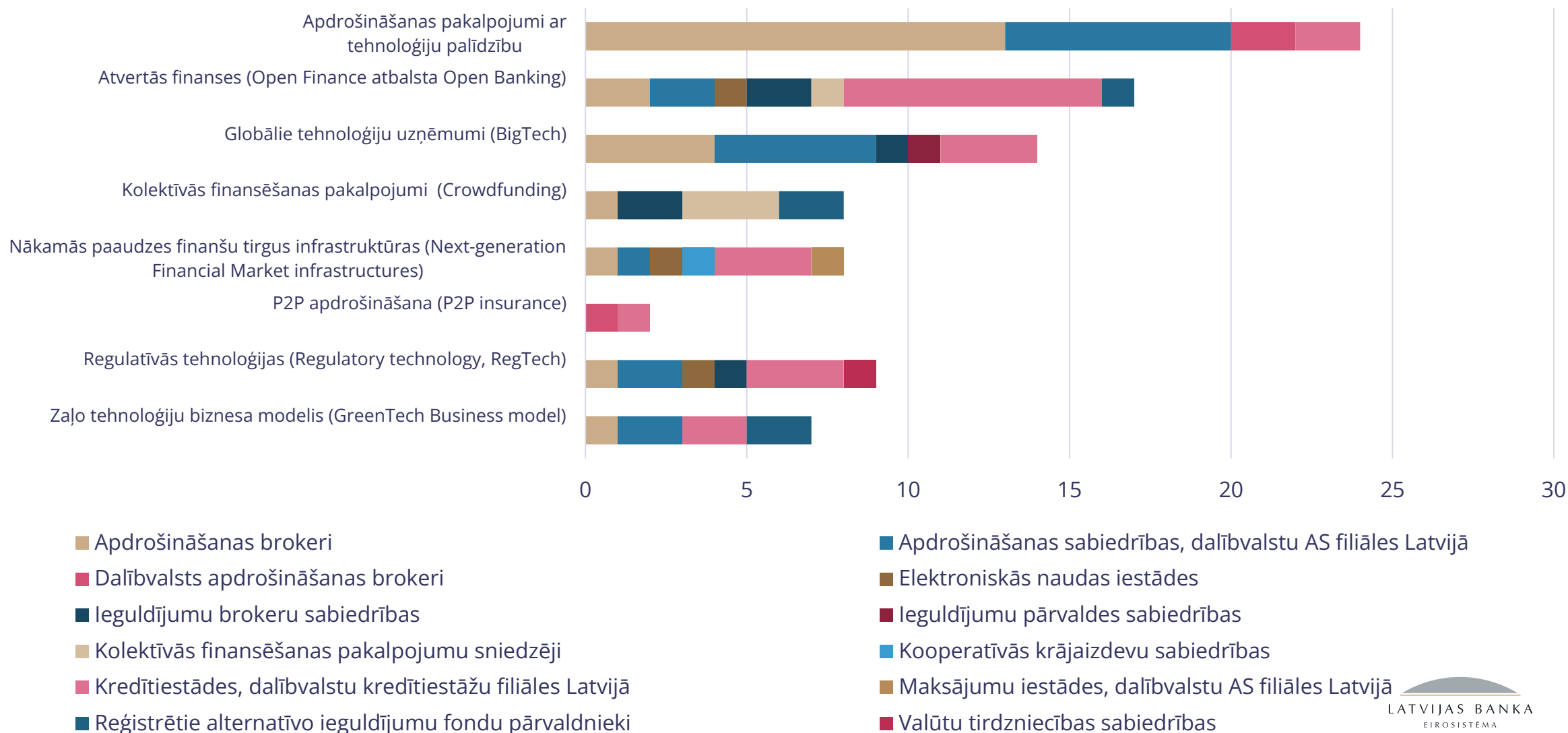
Procesi

Tehnoloģiskās
lietojumprogra
mmas

Produkti

Jaunu inovatīvu biznesa modeļu izmantošana

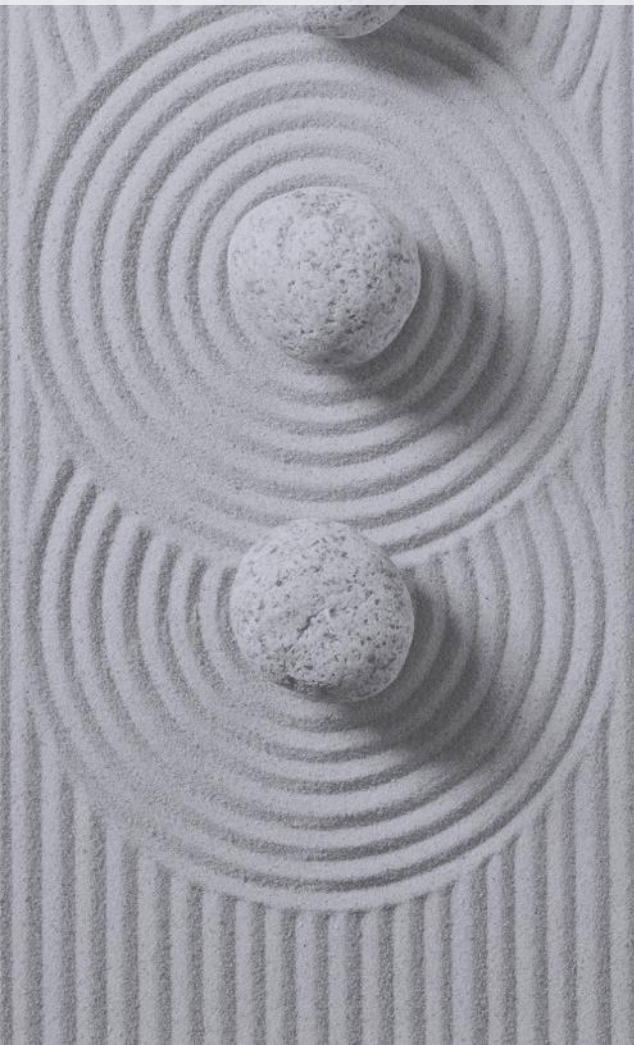

Biznesa
modeļi

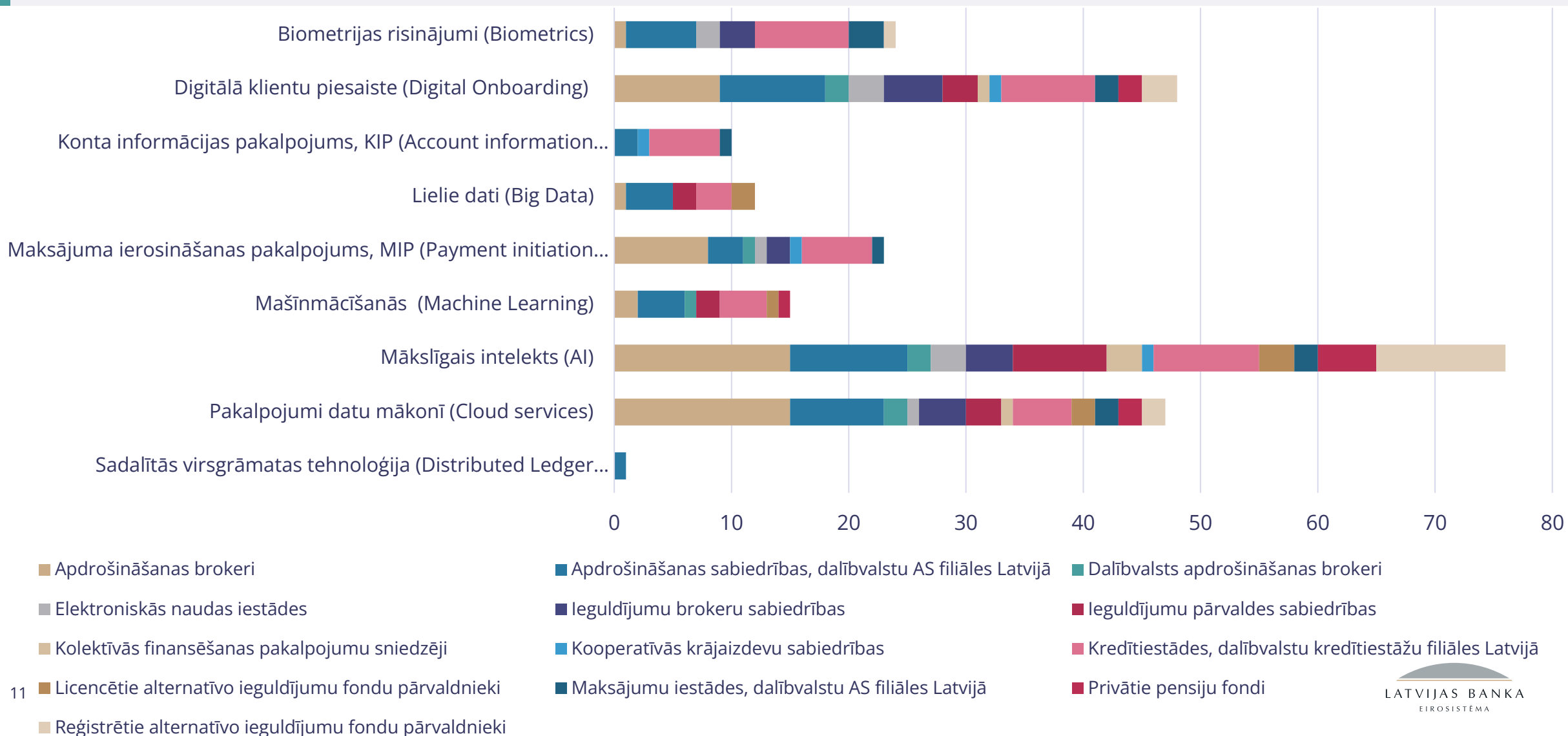
Procesi

Tehnoloģiskās
lietojumprogra
mmas

Produkti

Jaunu un inovatīvu procesu izmantošana

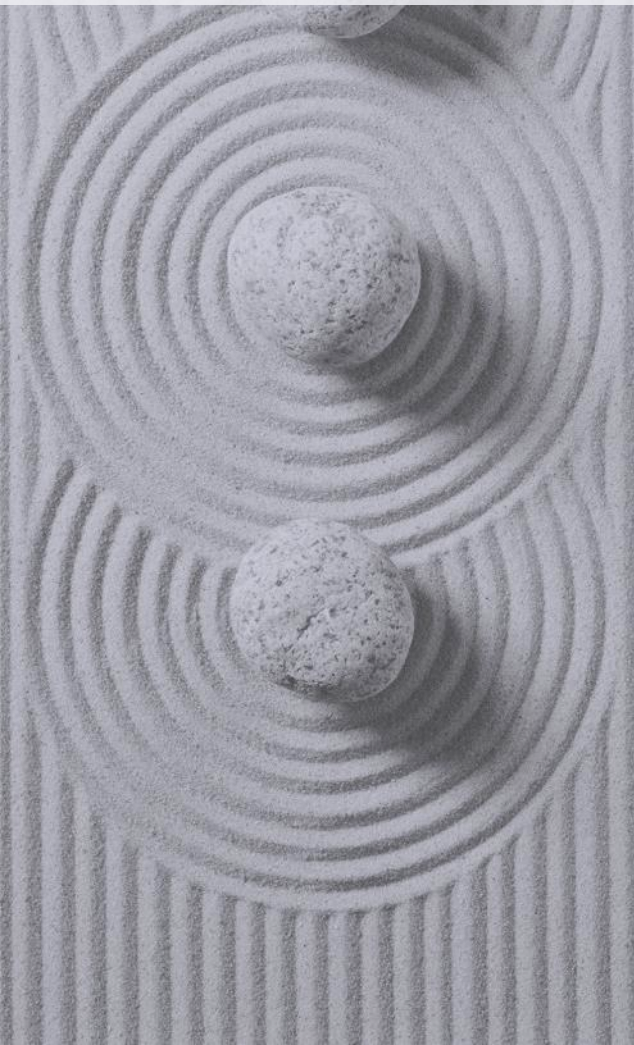

Biznesa
modeļi

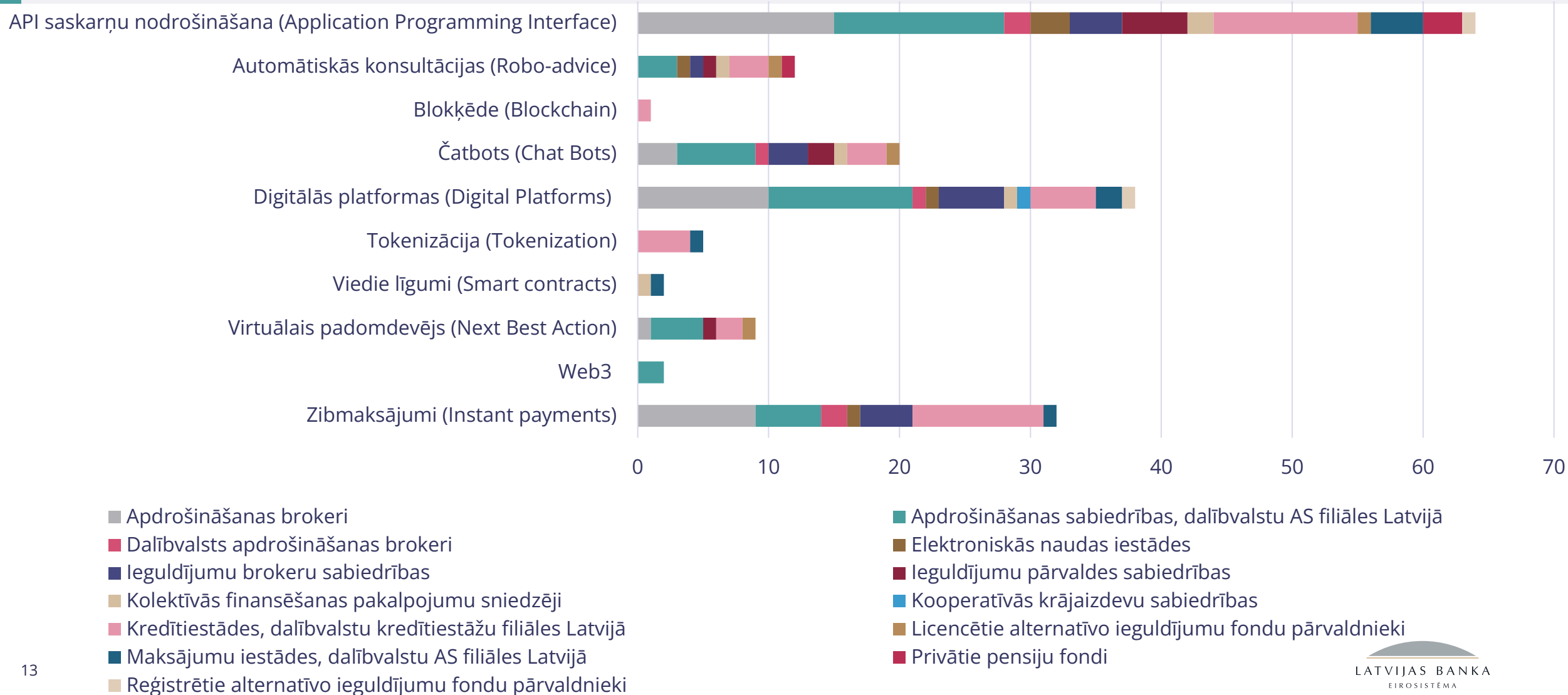
Procesi

Tehnoloģiskās
lietojumprogra
mmas

Produkti

Jaunas un inovatīvas tehnoloģiskās lietojumprogrammas

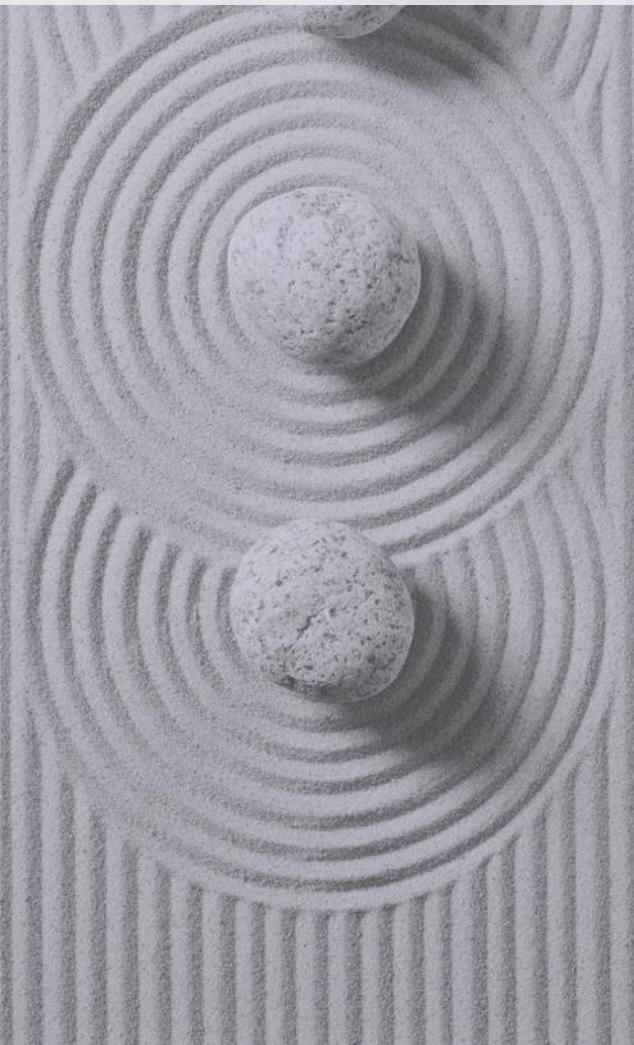

Biznesa
modeļi

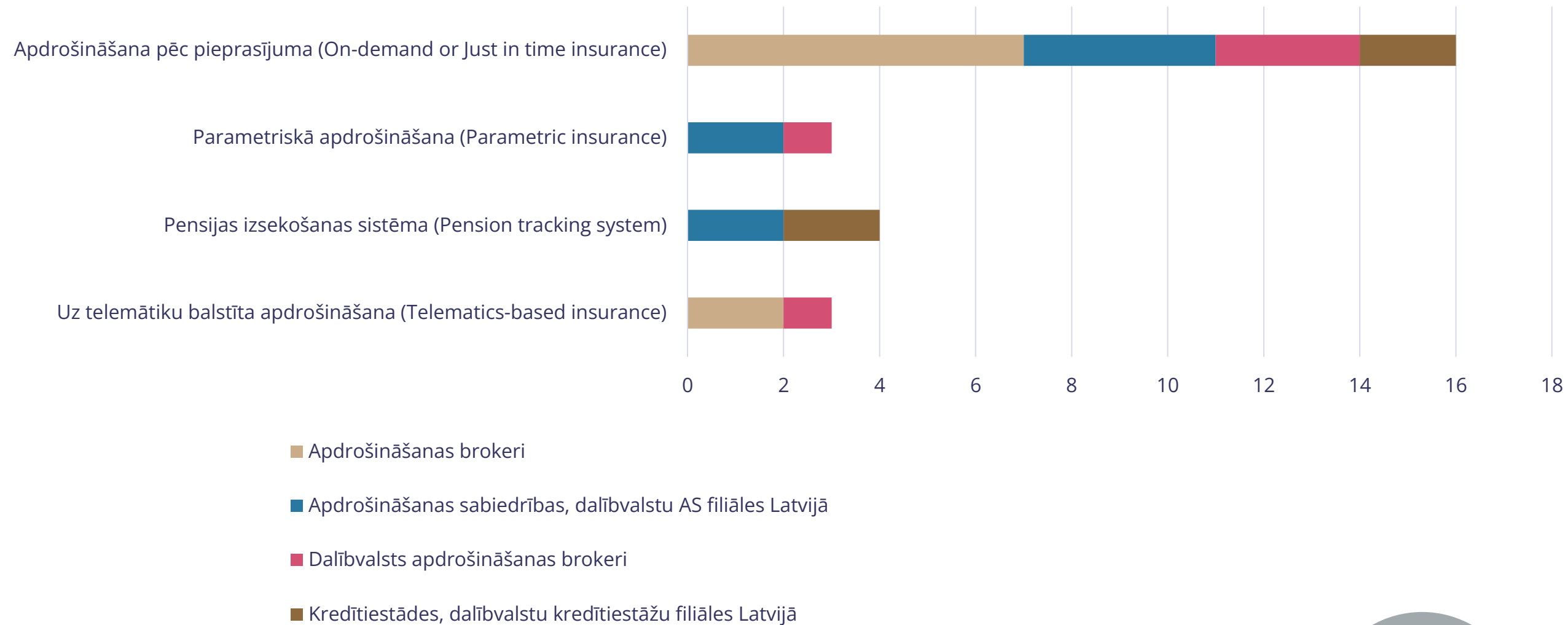
Procesi

Tehnoloģiskās
lietojumprogra
mmas

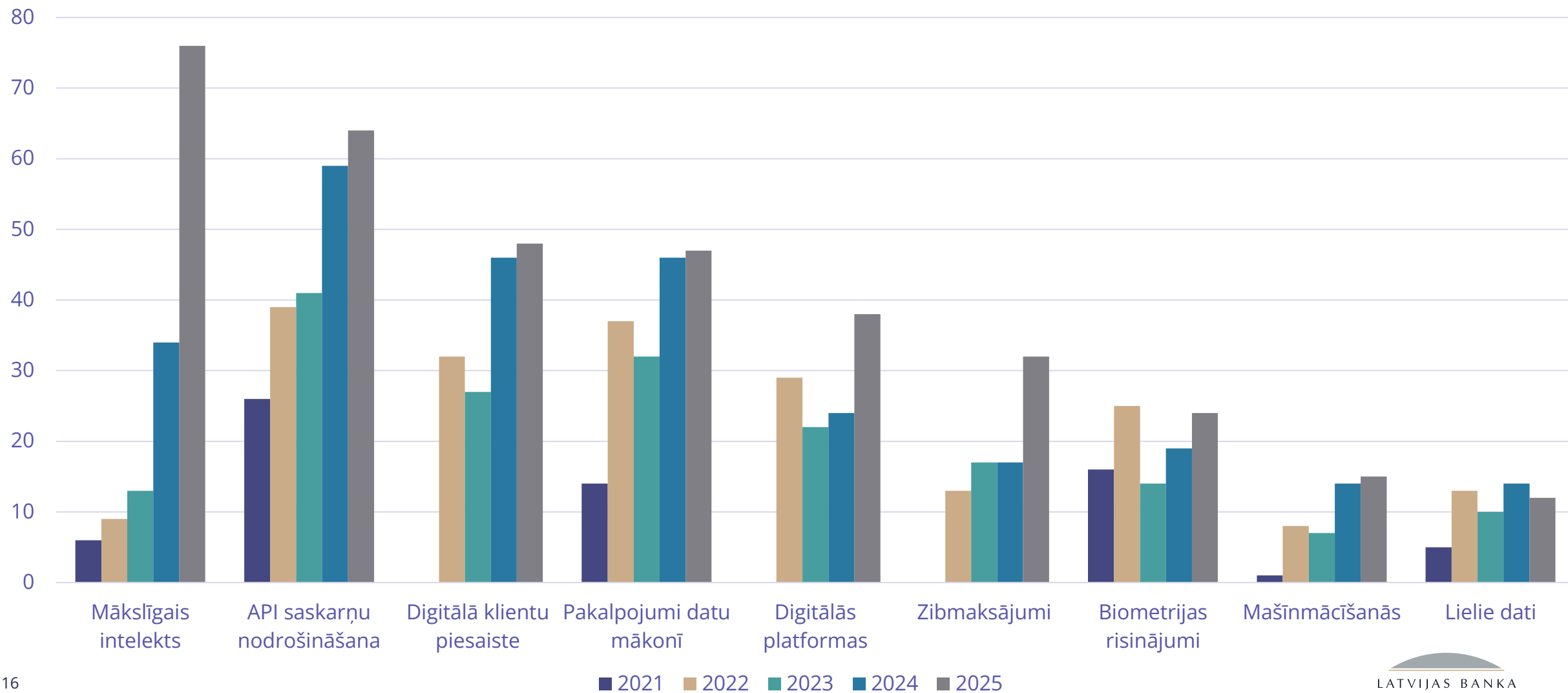
Produkti

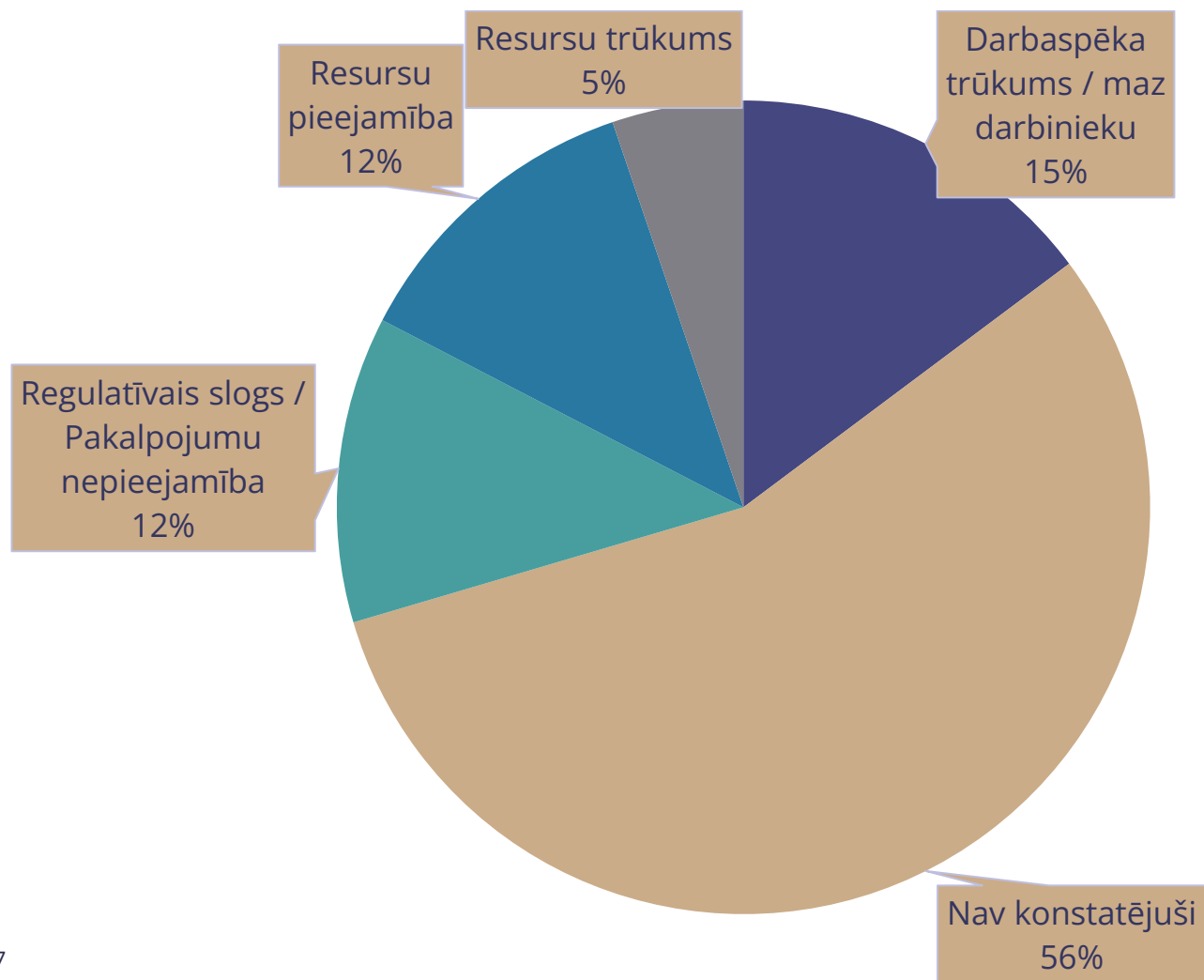
Jauni un inovatīvi produkti

TOP inovācijas

Uzņēmumu konstatētie šķēršļi

1. 39 uzņēmumi ir norādījuši, ka ir konstatējuši šķēršļus.
2. Katra tirgus segmentā ir konstatēti šķēršļi.
3. Visvairāk šķēršļus ir norādījuši Apdrošināšanas brokeri un sabiedrības, kā arī ieguldījumu brokeru sabiedrības.

Galvenie riski un izaicinājumi Fintech inovācijās

Regulējums

Inovācijas bieži apsteidz esošo regulatīvo vidi.

Tehnoloģijas

Lielas izmaksas un sistēmu savietojamības problēmas. Veco sistēmu mantojums traucē jaunu risinājumu ieviešanu.

Datu drošība

Inovatīvas tehnoloģijas rada jaunas drošības ievainojamības.

Klientu uzticība

Zema uzticība jaunajiem risinājumiem var kavēt inovatīvu produktu ieviešanu. Lietotāju neuzticēšanās automatizētām sistēmām.

Darbaspēks

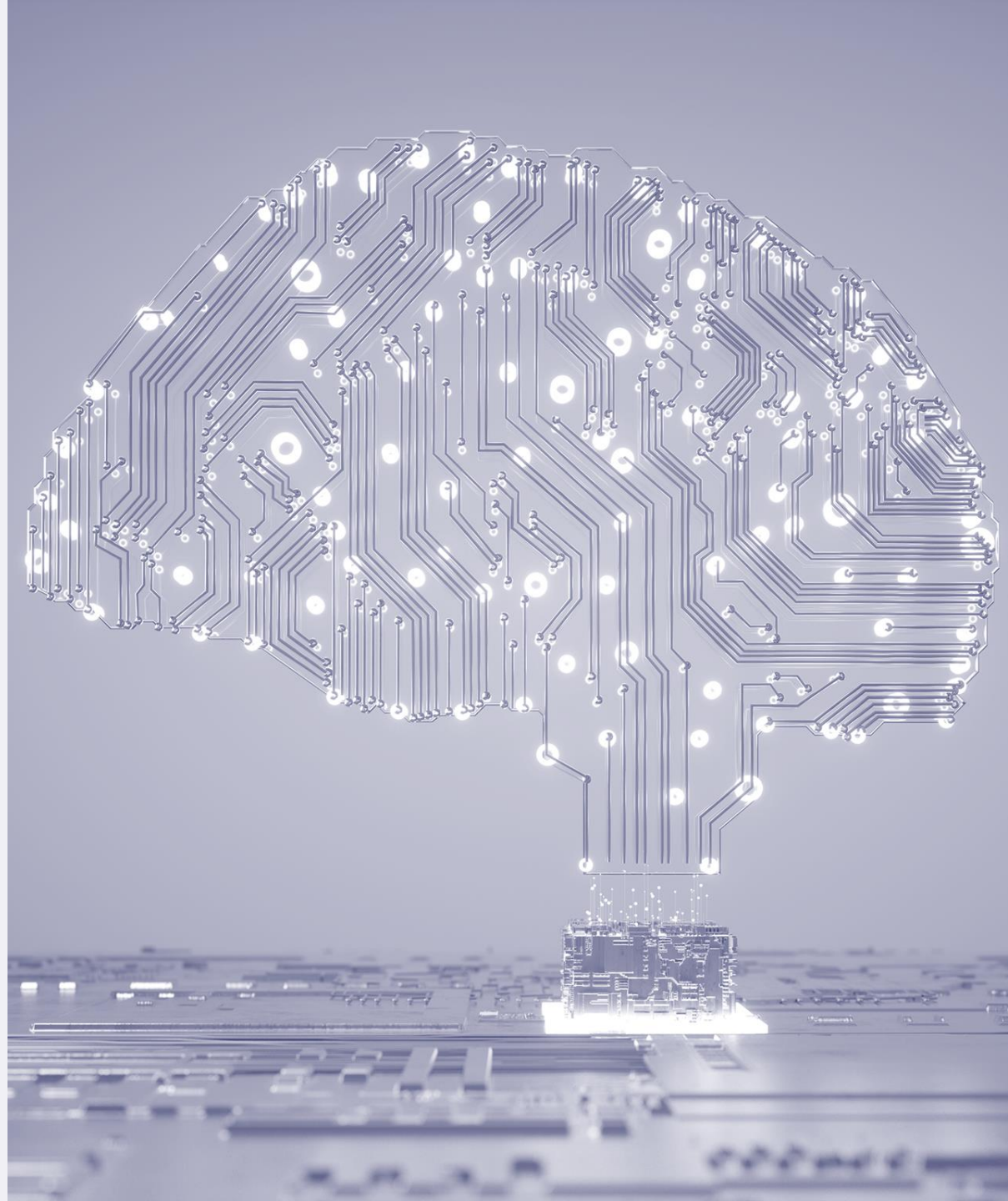
Pieprasījums pēc FinTech speciālistiem ievērojami pārsniedz piedāvājumu. Ierobežots cilvēkresursu tirgus Latvijā.

Resursi

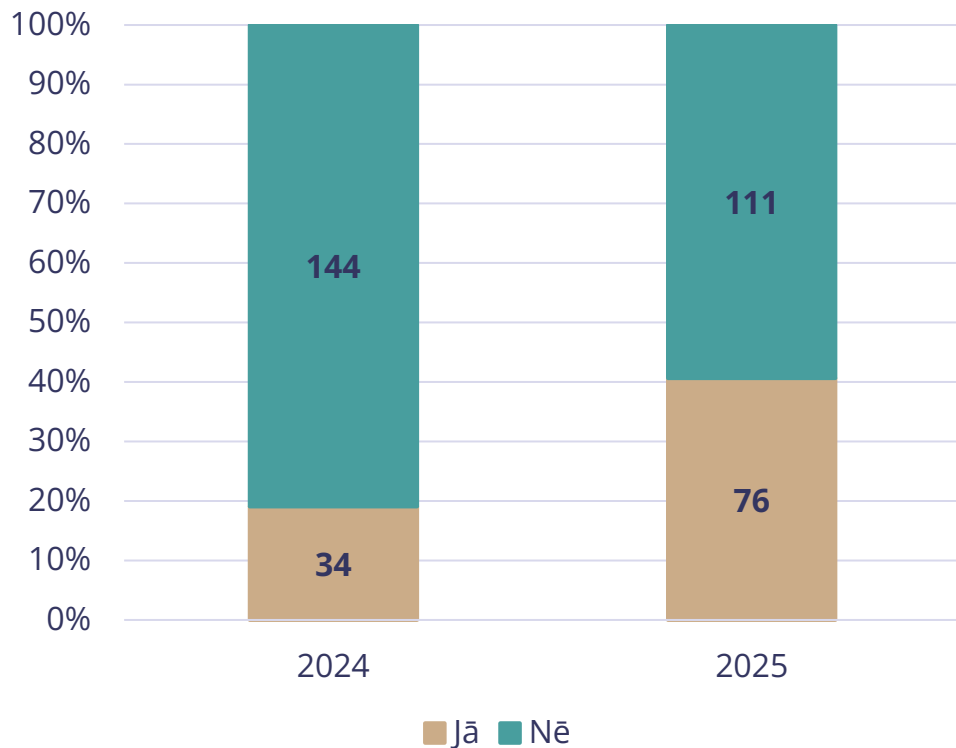
Trūkst investīciju vai finansiālu resursu inovatīvu risinājumu ieviešanai.

Mākslīgais intelekts

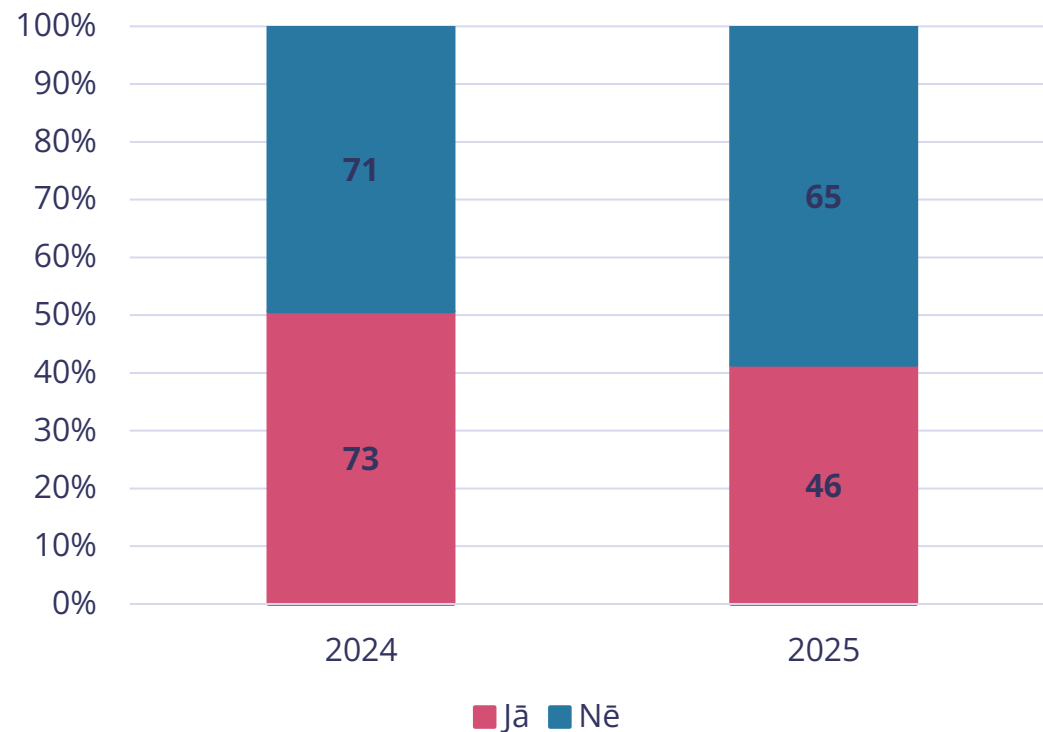

Mākslīgais intelekts uzņēmumos

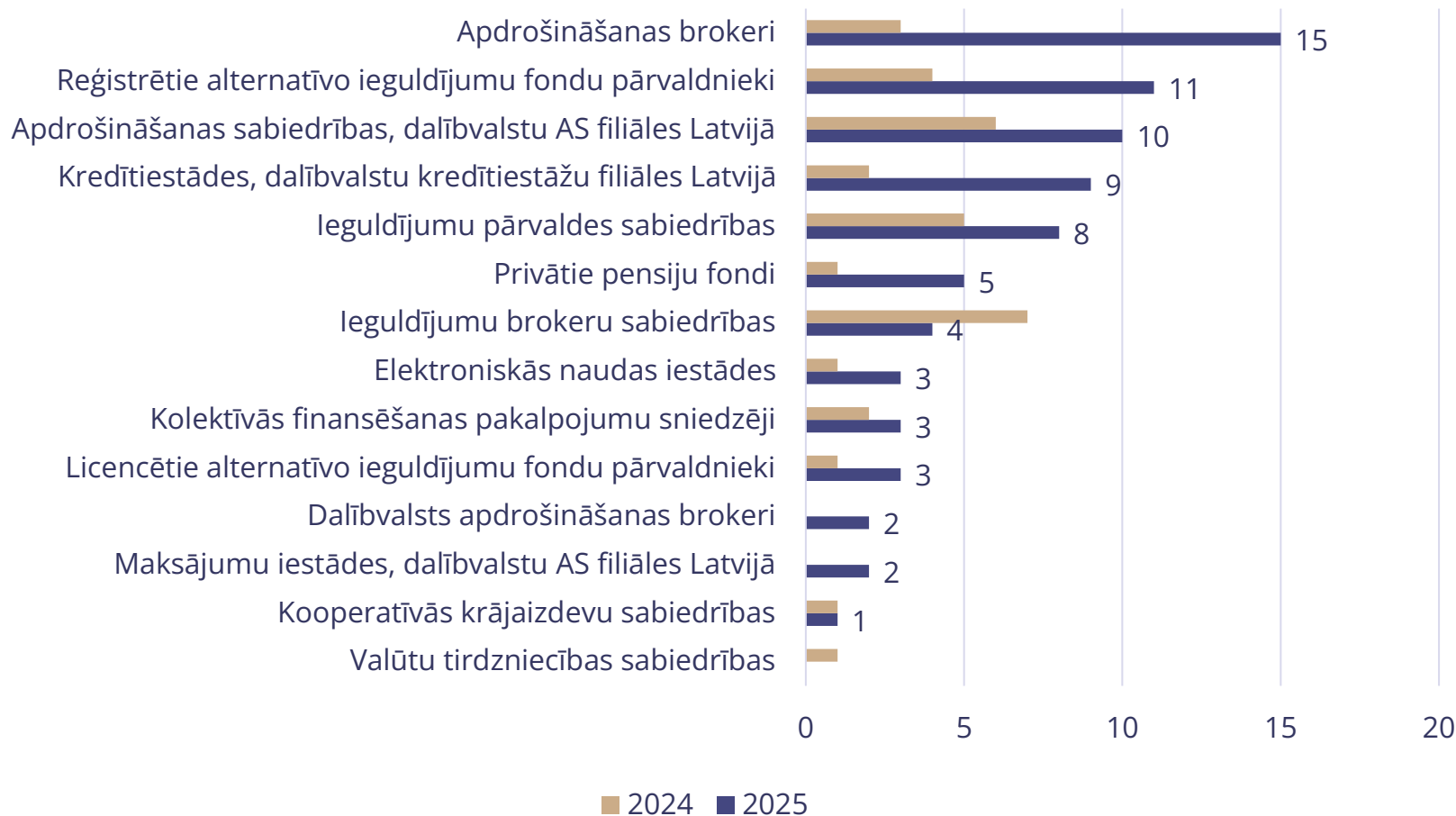
Vai uzņēmums šobrīd izmanto mākslīgā intelekta risinājumus?

Vai uzņēmumā tiek apsvērta mākslīgā intelekta izmantošana nākotnē?

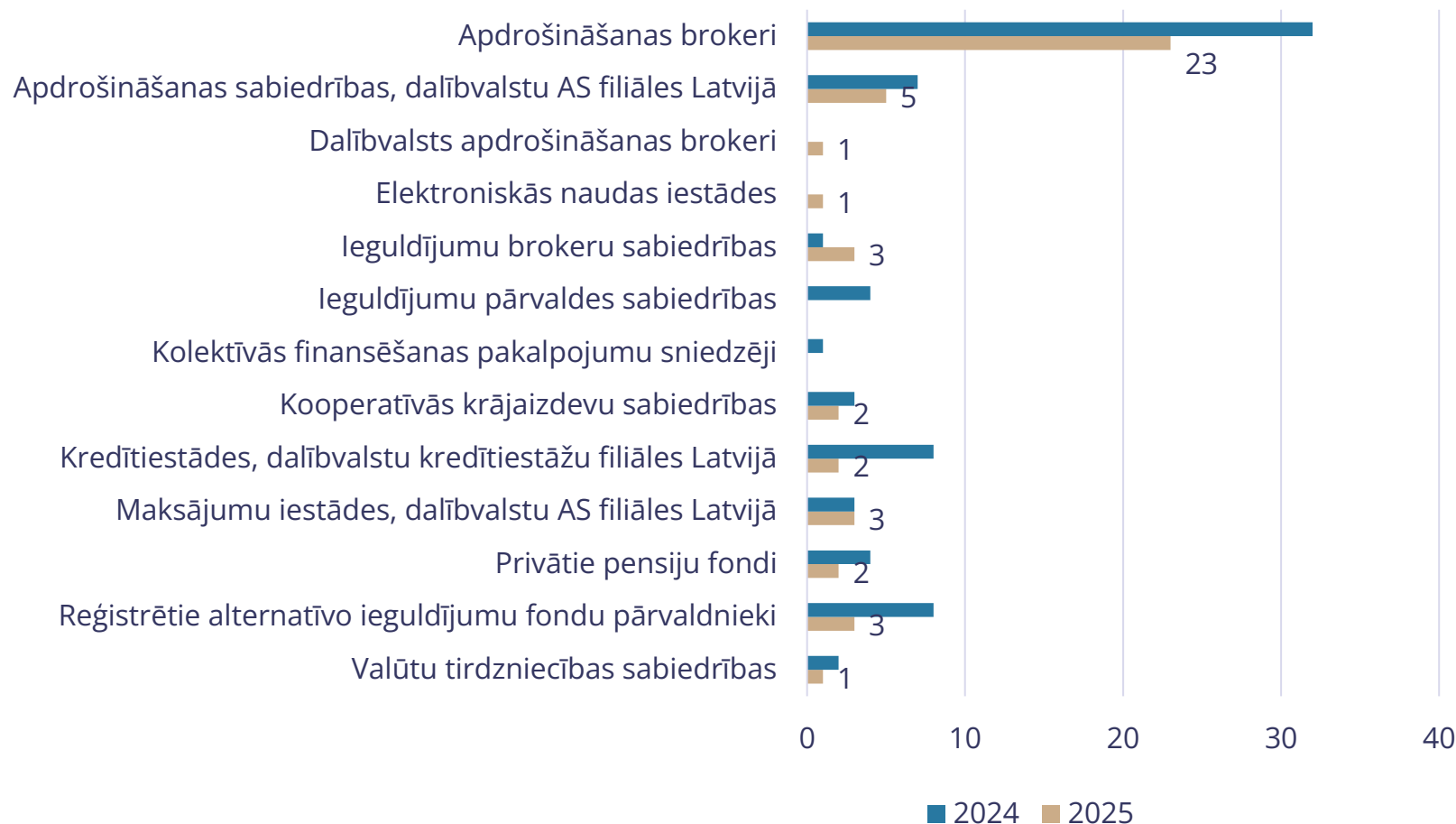

Tirgus dalībnieki, kas izmanto mākslīgā intelekta risinājumu finanšu pakalpojumu sniegšanai

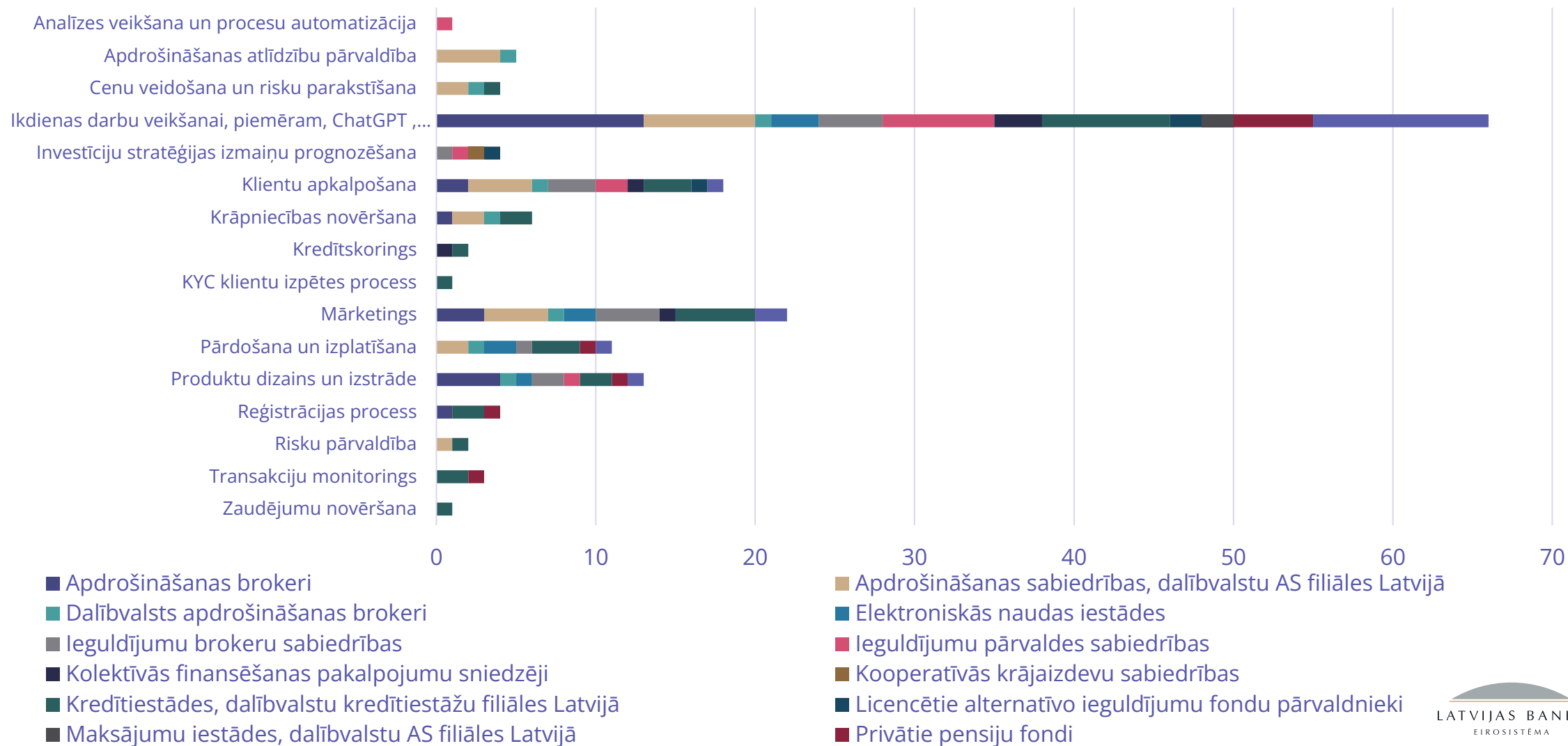
1. Visi tirgus segmenti ir sākuši izmantot mākslīgo intelektu savā darbībā.
2. Visvairāk mākslīgo intelektu izmanto Apdrošināšanas brokeri un sabiedrības, Reģistrētie AIFP un Kredītiestādes.

Tirgus dalībnieki, kas šobrīd neizmanto, bet nākotnē plāno izmantot mākslīgā intelekta risinājumus finanšu pakalpojumu sniegšanai

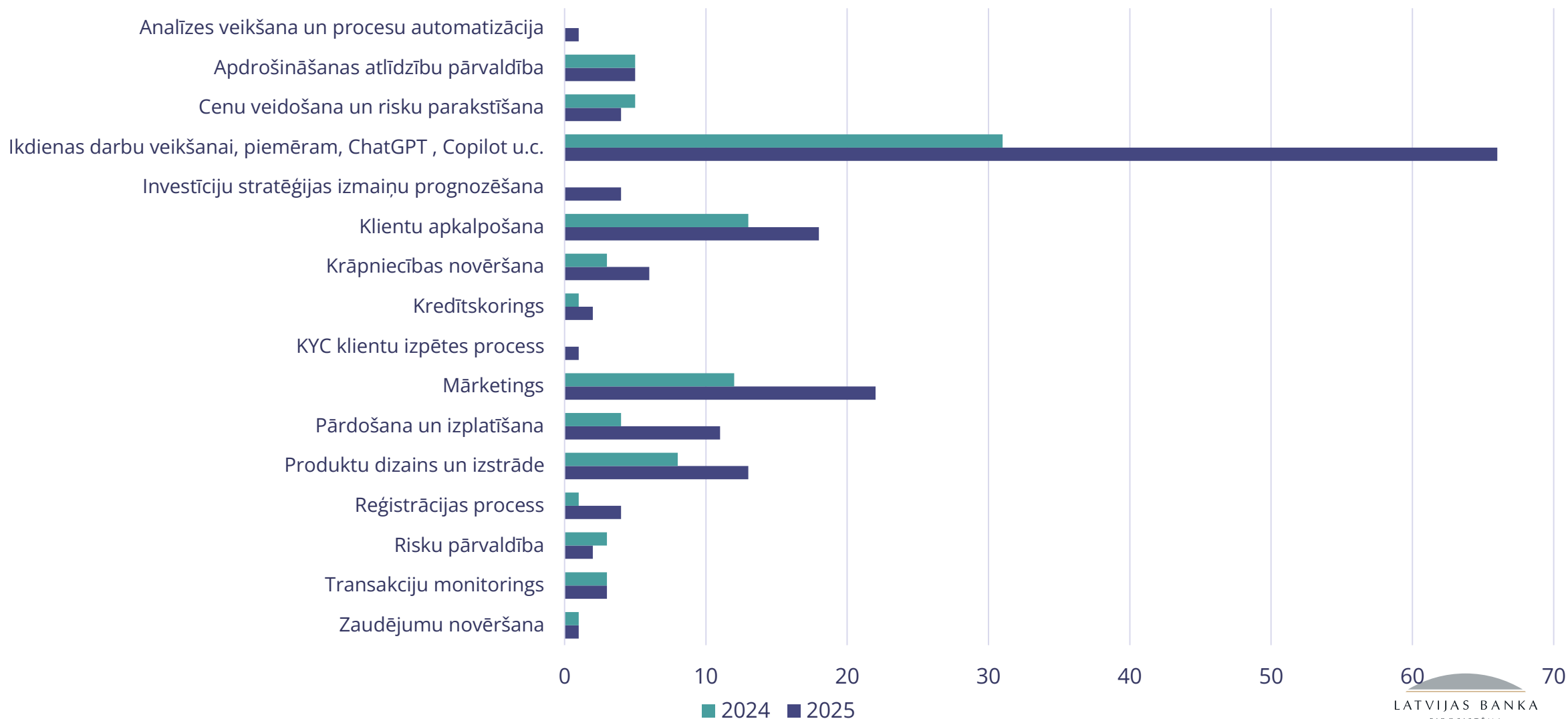
1. Samazinājās tirgus dalībnieku skaits, kas plāno nākotnē uzsākt izmantot Mākslīgo intelektu, jo tirgus dalībnieki jau to ir uzsākuši izmantot.
2. Visvairāk mākslīgā intelekta izmantošanā ir ieinteresēti Apdrošināšanas brokeri un sabiedrības, ieguldījumu brokeru sabiedrības un Maksājumu iestādes.

Kādiem pakalpojumiem/procesiem/ikdienas darbiem tirgus dalībnieki izmanto mākslīgo intelektu

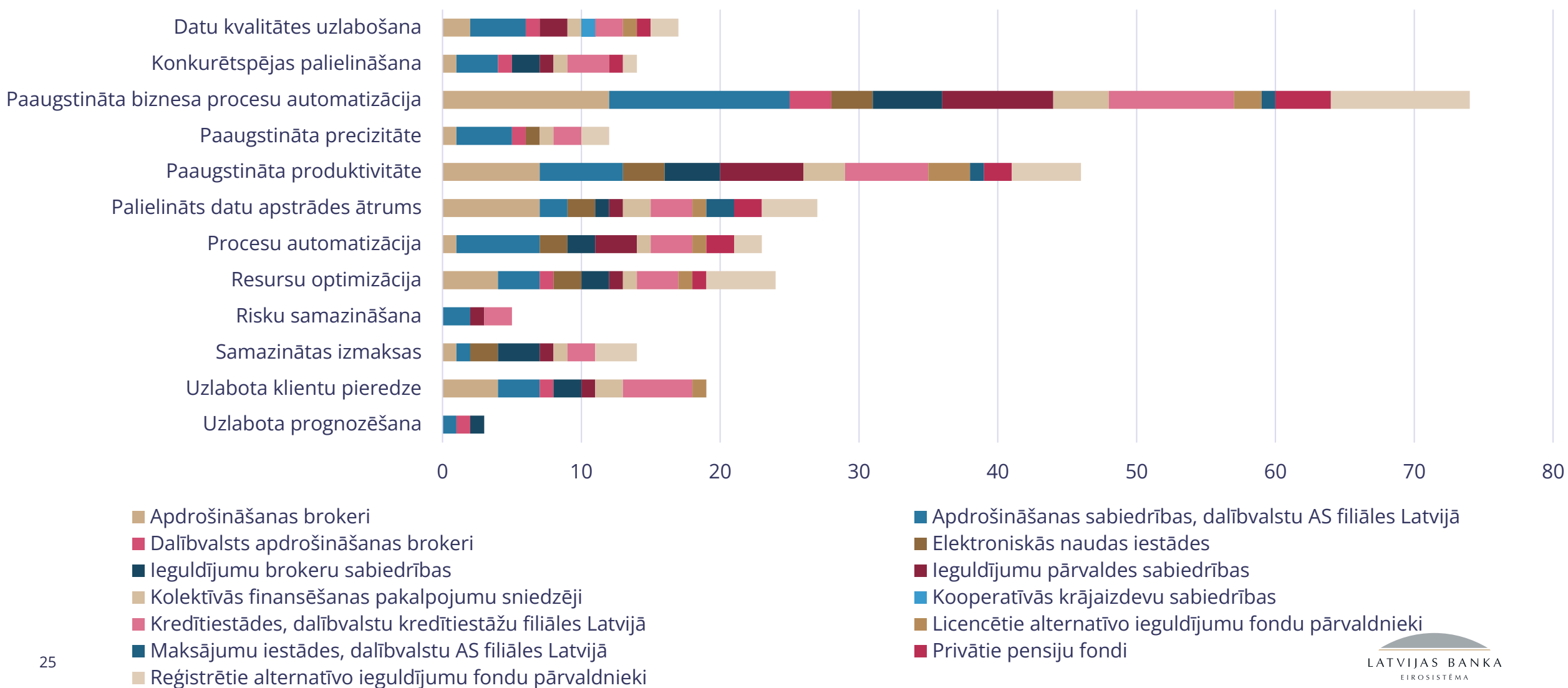

Kādām vajadzībām tirgus dalībnieki izmanto mākslīgo intelektu?

Salīdzinājums pa gadiem

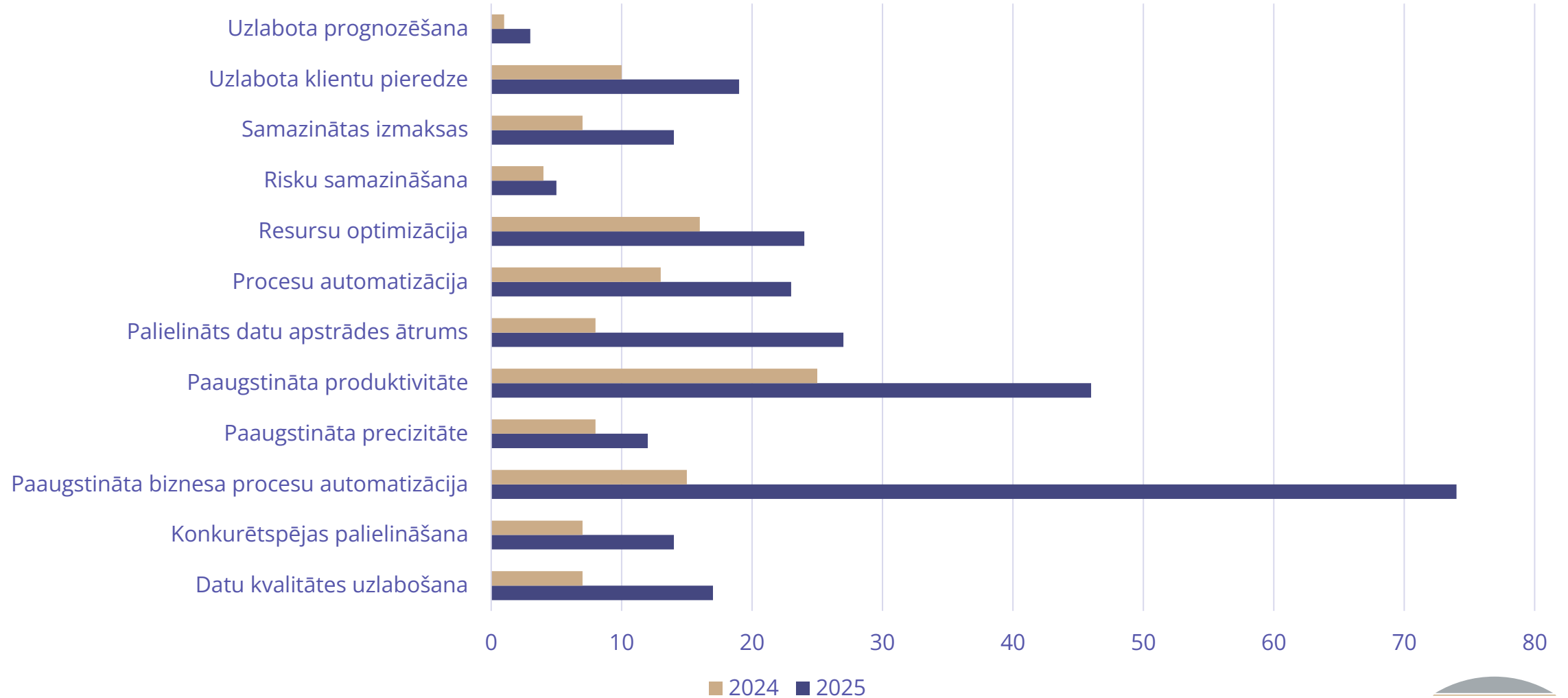

Rezultāti un ieguvumi, kurus tirgus dalībnieki ir sasnieguši, izmantojot mākslīgo intelektu

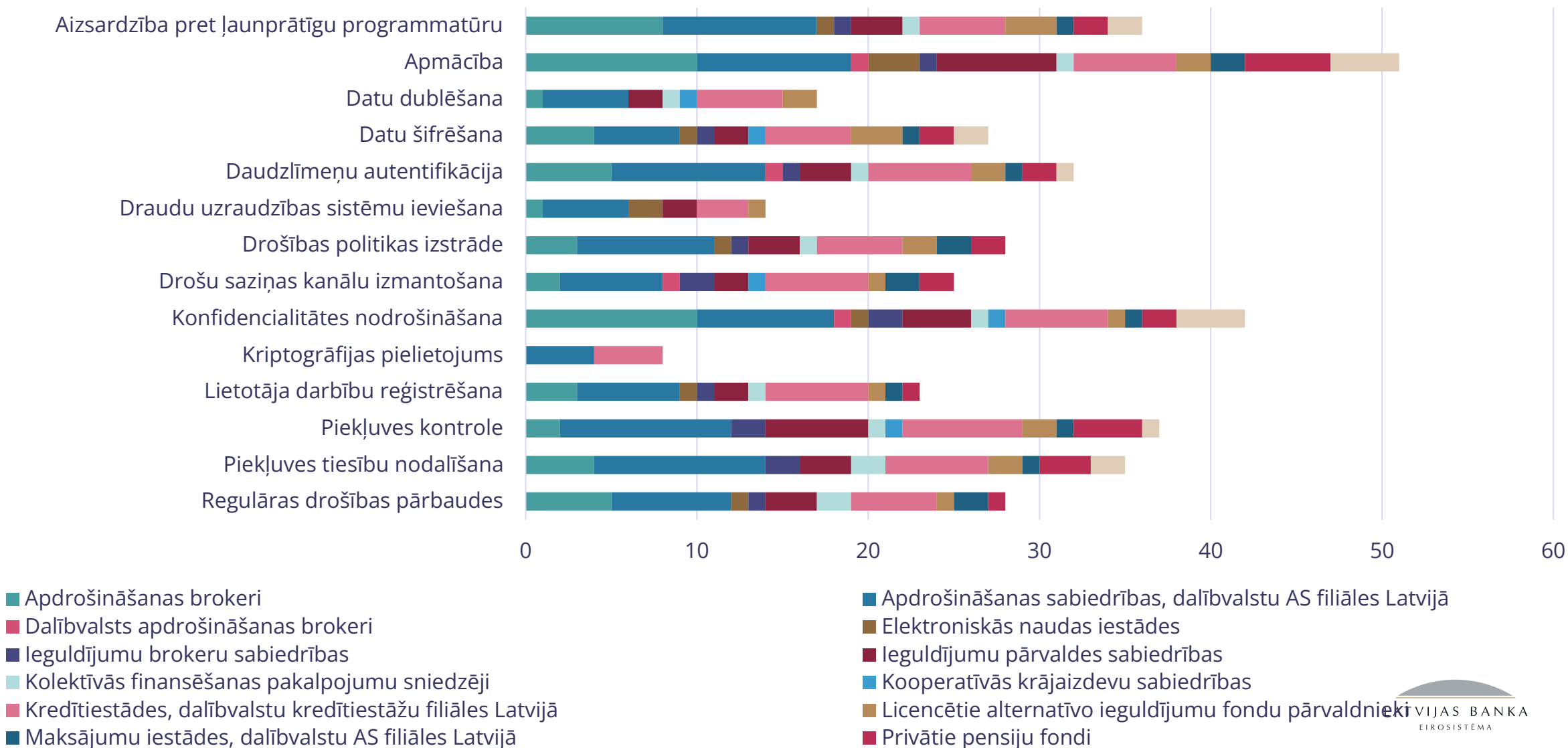

Kādi rezultātus un ieguvumus tirgus dalībnieki ir sasnieguši, izmantojot mākslīgo intelektu?

Salīdzinājums pa gadiem

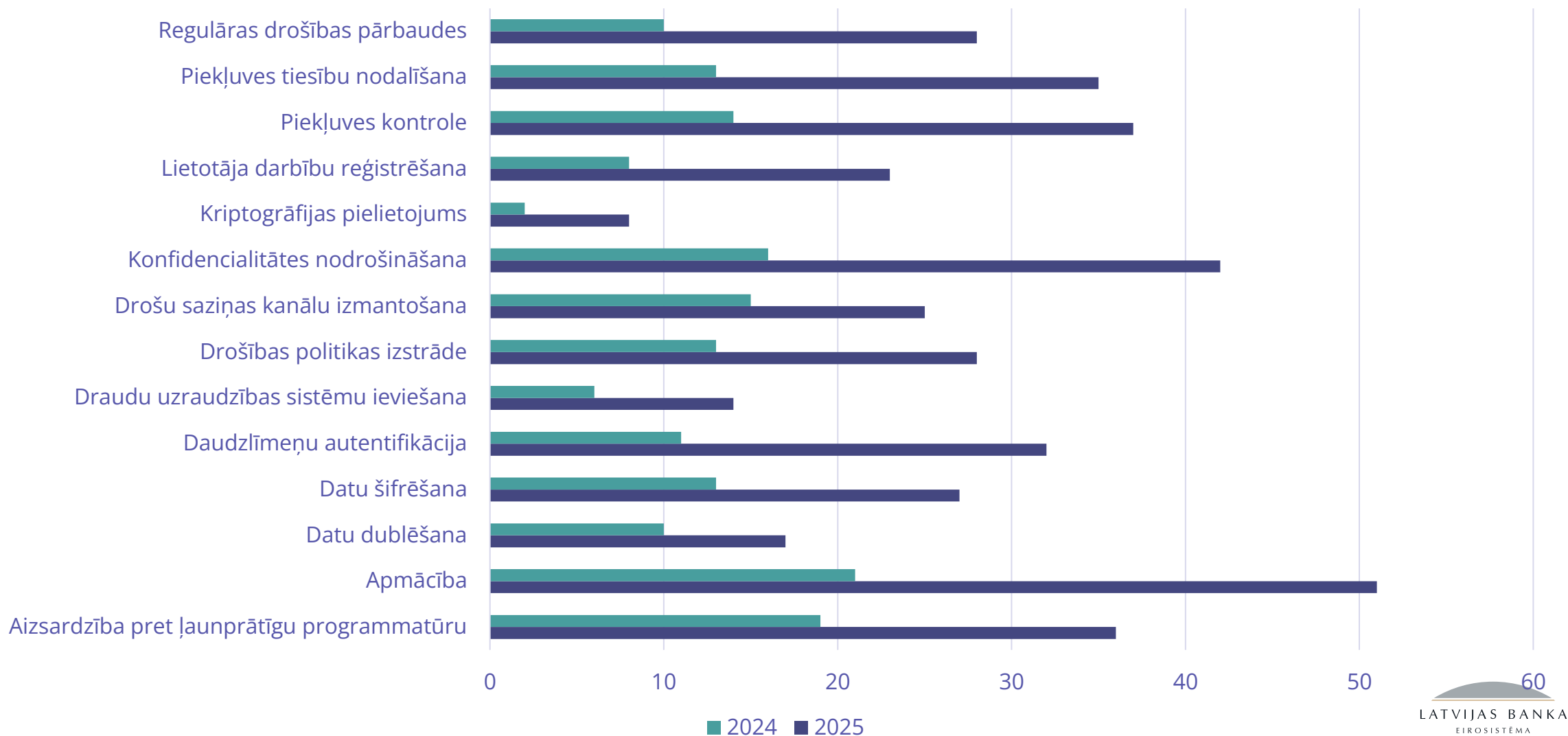

Pasākumus, kurus veic uzņēmumi, lai nodrošinātu datu drošību un aizsardzību mākslīgā intelekta kontekstā

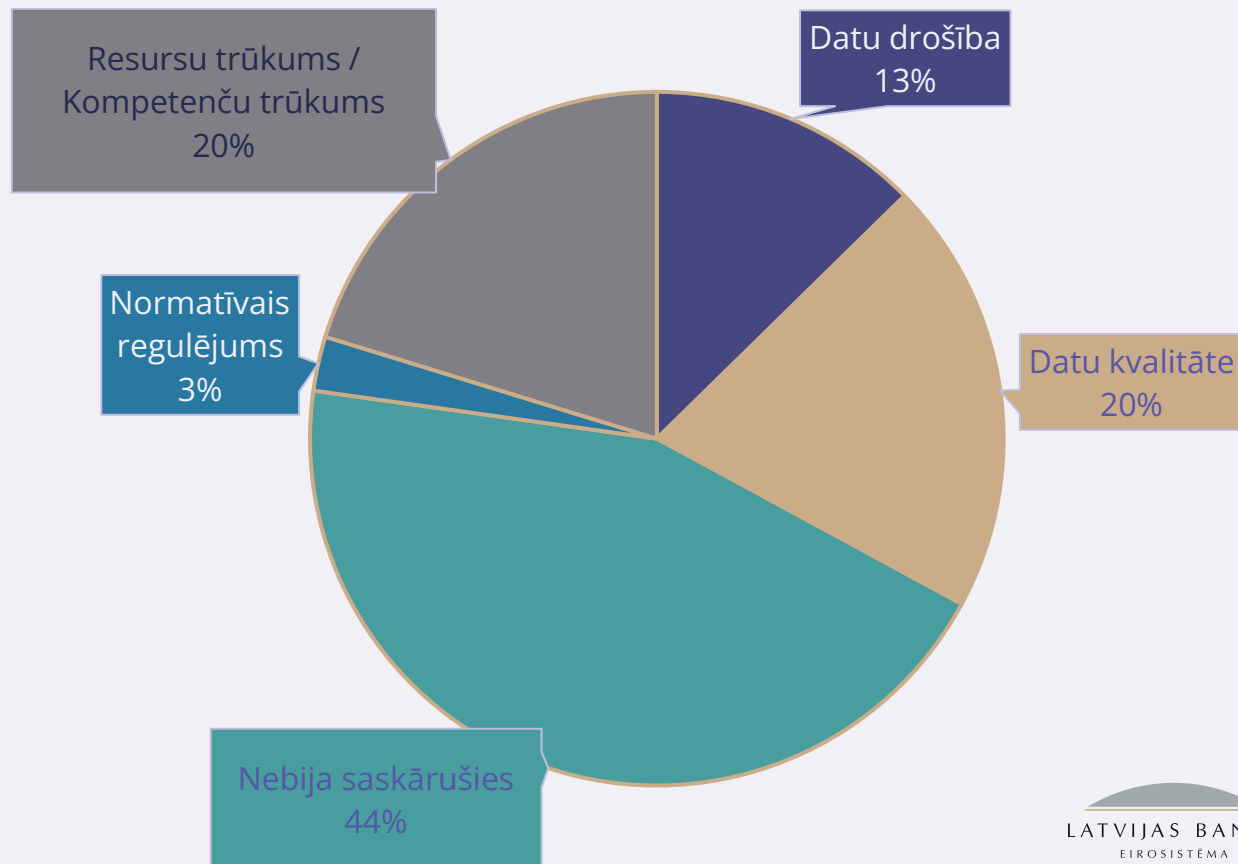

Kādus pasākumus veic uzņēmumi, lai nodrošinātu datu drošību un aizsardzību?

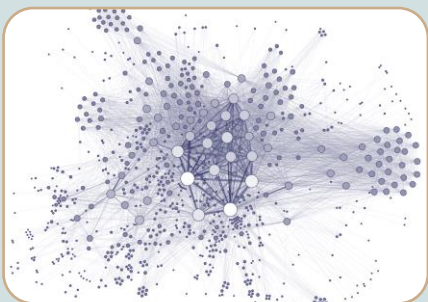
Salīdzinājums pa gadiem

Tirgus dalībnieku lielākie izaicinājumi darbā ar Mākslīgo intelektu

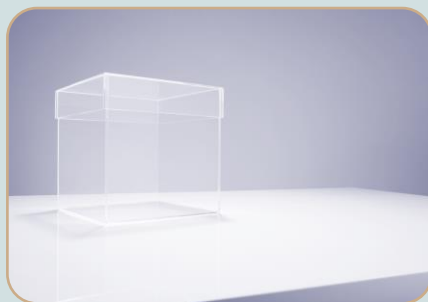

Galvenie mākslīgā intelekta drošības riski un draudi

Datu noplūde un privātums

MI sistēmas var apstrādāt sensitīvākus datus bez pietiekamas aizsardzības

Modeļu necaurspīdība

"Melnā kaste" efekts var radīt neparedzamus rezultātus un lēmumus

Kiberuzbrukumi

MI sistēmas var tikt manipulētas. Kiberuzbrucēji var mēģināt apmācīt savas MI sistēmas, lai apgūtu aizsardzības modeļus

Ētika

Lēmumi, ko pieņem MI, var būt diskriminējoši, ja trūkst caurspīdības.

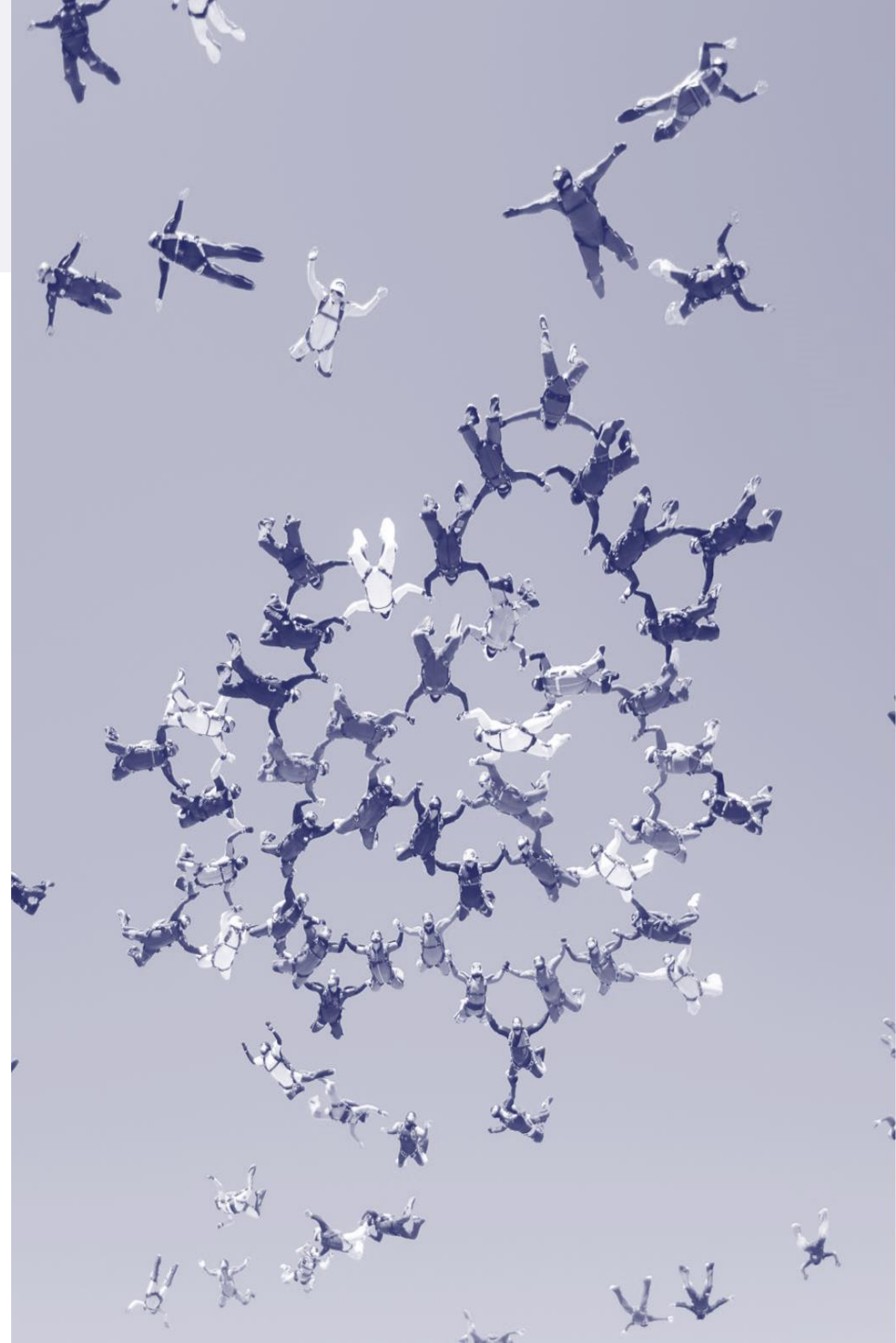

Atkarības veidošana

Uzņēmumi var zaudēt kompetenci un lēmumu kontroli, paļaujoties tikai uz MI.

Kopsavilkums

1. Vismaz viens no katra sektora tirgus dalībniekiem norādīja, ka izmanto inovācijas savos uzņēmumos, pie tam 2 sektoros pilnībā visi tirgus dalībnieki izmanto inovācijas - Kolektīvās finansēšanas pakalpojumu sniedzēji un Licencētie alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieki.
2. Salīdzinot ar 2024.gadu, lielākais inovācijas izmantošanas pieaugums vērojams Mākslīgajā intelektā, Digitālajās platformās un Zibmaksājumos.
3. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, katru gadu pieaug uzņēmumu skaits, kas izmanto inovācijas un kuri ir izveidojuši komandas inovatīvu finanšu tehnoloģiju risinājumu izpētei vai ieviešanai.
4. Visi tirgus segmenti izmanto Mākslīgo intelektu savā darbībā.
5. Ir divkāršojies tirgus dalībnieku skaits, salīdzinot ar 2024.gadu, kuri izmanto mākslīgo intelektu.
6. Lielākie šķēršļi inovāciju attīstībai ir darbinieku un resursu trūkums, kā arī regulatīvais slogs vai pakalpojumu nepieejamība. Savukārt darbā ar Mākslīgo intelektu lielākie izaicinājumi ir datu kvalitāte un drošība, kā arī kompetenču trūkums.

Paldies par uzmanību!

